

Egy sorsfáról

2010 november 13. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Ha azt mondom, hogy a tereskei templom, de els?sorban az ott található freskó szívemnek kedves, igazat szólok. Két évtizeddel ezel?tt a régész-történész László Gyula könyvéhez itt kezdtem a Szent László-legenda-falképciklus fényképezését. Többször is jártam itt, jól ismerem tehát. De van még valaki, akinek még kedvesebb ez a templom és ezek a falképek: Pálos Frigyesre gondolok, aki jelenleg hatvani prépost-plébános, m?vészettörténész, és sokáig Tereskén szolgált. ? találta meg, fedezte fel a fal alatt lappangó képeket. Az aszódi múzeum kiadásában nemrég könyvet is írt a Nógrád megyei templomról „Frici atya”. (Ez az ismert megszólítás közkedveltségét és megbecsültségét jelzi.) Nem feladatom e könyv ismertetése, a legendáról sem kívánok itt szólni, hisz ez Pálos Frigyes, László Gyula könyveiben elolvasható.

Röviden csak annyit, attól is példaérték? ez a legenda, hogy nagyjából az ország közepén fedezték fel, a többi ugyanis a történelmi Magyarország szélein található. Mivel mind ismerem, tudom, hogy egységesen beszélik el a történetet, de mindegyik a maga „tájszólásában” teszi. Általában öt vagy hat jelenetb?l állnak, és ezeket vagy „mesterségesen”, bekeretezve választják el egymástól, vagy egy-egy fával. A freskókon számos háromágúfa-ábrázolás található. Példaként Bántornya, Maksa, Gelence, Homoródszentmárton, Kakaslomnic, Szentmihályfa templomait és falképeit említem, miközben jól tudom, hogy a megfestett faábrázolások, variánsok több figyelmet is érdemelnének, hiszen freskókon hol száraz, hol lombos, bokros vagy virágos fa látható, s ezek némelyikének egészen különös a levélzete. Erre figyelt fel Pálos Frigyes is. Az úgynevezett Üldözés jelenetet egy dús level? fa zárja.
„A fa törzse és koronája kitölti a képsor teljes magasságát – írja. – S?r? sorokban szív alakú levelei merednek fölfelé. Ahogy a két lónál a fehér és a sötét szín (itt vörösesbarna festék) a jó és rossz küzdelmét, szembenállását jelképezik, a levelek is ebben a két színben lettek megfestve, s most úgy t?nik, mintha alulról fölfelé, balról jobbra, hátulról el?re váltanának át a levélszínek sötétb?l a fehérre. Gelencén két fa is szerepel a jelenet el?tt és után, de jegenyére vagy tujára emlékeztet? ugyancsak hegyes lombozattal. Makrán is s?r?, ovális koronájú levélzet?ek a fák, miként Biharcfalván is. De Kakaslomnicon és Vitfalván felt?n?en a tereskeihez egészen hasonló – ez utóbbinál zöldre festve –, felfelé álló szív alakú levelek láthatók.
Svájc rétoromán vidékén – Rhäzüns (Graubünden) – egy kis dombon áll Szt. György XII. századi temploma. Freskói teljes épségben borítják falait. Az északi falon hosszában ábrázolták Szent György küzdelmét a sárkánnyal, amint nálunk Szt. Lászlót, és ott is a sárkány legy?zése el?tt szerepel egy fa, a tereskeihez egészen hasonlóan sok szív alakú levéllel. Egy botanikában jártas férfiú, miután lerajzoltam a levelet, azt mondta, hogy ez Clerodendrum trichotonum, vagyis sorsfa. Egyéb következtetést itt levonni nem óhajtok, de hogy a középkor gazdag, allegorikus ábrázolásánál ez sem lehet véletlen, állítani merem.”

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló